

Laatste stranden

In de Middellandse Zee komen twee soorten zeeschildpadden voor. De groene schildpad is erg zeldzaam. Er zijn er nog maar een paar honderd over. De dikkopschildpad is wat algemener. Maar ook deze soort wordt sterk bedreigd. In de jaren vijftig waren zeeschildpadden nog algemeen in de Middellandse zee. De visserij, de watervervuiling en het massatoerisme maakten echter veel slachtoffers. En nu dreigen ook de laatste kilometers legstranden verloren te gaan. Als dat gebeurt zullen de zeeschildpadden uitsterven in de Middellandse Zee. Die laatste stranden liggen in Griekenland, Turkije en Cyprus. U bevindt zich vlakbij of misschien wel op zo'n strand. U hoeft zich daar niet schuldig om te voelen of zich ongerust te maken. Als u rekening houdt met de schildpadden kunt u rustig genieten van zon, zee en strand.

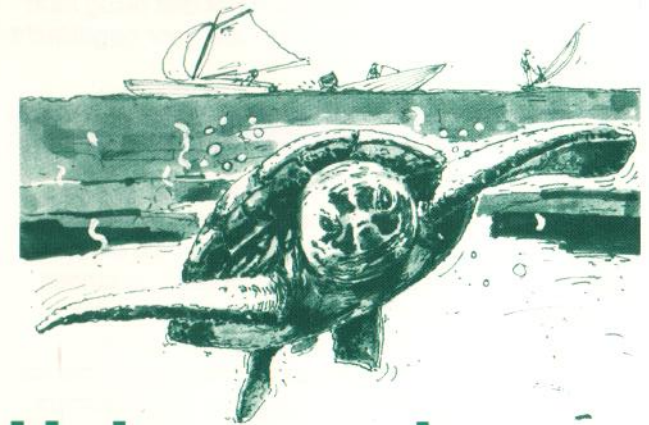
Meer informatie

Deze folder is een uitgave van het Platform voor Toerisme en Zeeschildpadden. Dit platform wil de laatste legstranden van zeeschildpadden in het Middellandse Zeegebied redden. Dit doet het platform door voorlichting te geven aan toeristen en door het stimuleren van reisorganisaties en hotelketens. De stichting werkt samen met plaatselijke natuurbeschermingsorganisaties in Griekenland (STPS) en Turkije (TTKD). In het platform werken samen: Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB, Stichting Recreatie, European Union for Coastal Conservation, Natour Stichting, Nederlandse Schildpaddenvereniging, Stichting Milieu-educatie en het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Het platform is te bereiken via postbus 80547, 2508 GM Den Haag. Telefoon 070-3500111, fax 070-3514426. U kunt daar ook een boek bestellen met veel informatie over het leven van de laatste zeeschildpadden en hoe ze kunnen worden beschermd. U kunt het platform steunen door een bijdrage te storten op rekeningnr 51.83.63.937 van ABN-AMRO Den Haag.

Deze folder kwam tot stand dankzij de medewerking van bovengenoemde organisaties en financiële steun van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

De zeeschildpad kon 600 miljoen jaar zonder u...maar nu niet meer!

Zee, strand en zon: ingrediënten voor een geslaagde vakantie. Maar op deze vakantie bent u niet alleen: U zult het strand delen met een eerbiedwaardig schepsel dat er al miljoenen jaren komt. De zeeschildpad. Een tijdgenoot van de dinosaurïers. Deze folder vertelt u meer. U leest over de levenswijze van de schildpadden. En hoe u en zij hetzelfde strand kunnen gebruiken zonder elkaar dwars te zitten.

Help mee de zeeschildpadden te beschermen!

Nachtelijke gravers

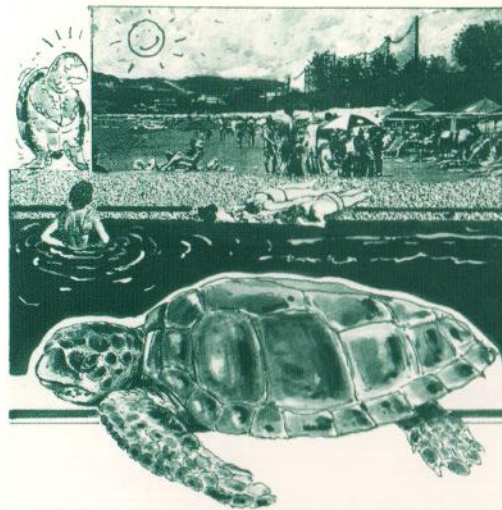
Zeeschildpadden zijn perfect aangepast aan het leven in zee. Alleen om eieren te leggen komen ze op het land. Daarvoor hebben ze warme, zonnige en rustige stranden nodig.

In de lente verzamelen de zeeschildpadden zich voor de legstranden om te paren. Na een tijdje zijn de vrouwtjes aan de eileg toe. Ze wachten tot het nacht wordt en kruipen dan het strand op tot boven de hoogwaterlijn. Ze graven een kuil, waarin ze hun eieren leggen. Ze dekken de eieren toe met zand en kruipen terug naar zee. Een heel karwei voor een waterdier! De schildpadden zijn er uren mee bezig. In die tijd zijn ze erg gevoelig voor verstoring.

Na ongeveer twee maanden komen de eieren uit. De kleine schildpadden graven zich een weg naar boven. Dat gebeurt meestal 's nachts. Aan de oppervlakte gekomen rennen ze naar de zee. Ze weten waar de zee is door op het licht te letten. De zee is 's nachts lichter dan het land! Het duurt tientallen jaren voor een schildpad volwassen is. Dan keert het dier terug naar het strand waar het geboren is om zelf voor nageslacht te zorgen.

Sterk bedreigd

Zeeschildpadden zijn sterk bedreigde dieren. Er zijn nog maar weinig stranden waar ze eieren leggen. Op het kaartje aan de ommezijde ziet u waar die stranden liggen. In Griekenland, Turkije en Cyprus. Die landen zijn ook bij vakantiegangers populair. Vandaar dat toeristen en zeeschildpadden elkaar in de zomer kunnen ontmoeten. Voor de toerist is dat leuk. Voor de schildpadden is dat minder aardig. Het zijn kwetsbare en uiterst schuwe dieren. De vrouwtjes durven 's nachts het strand niet op als er mensen zijn, als er lawaai is of veel verlichting. Ze durven hun eieren niet te leggen en raken ze kwijt in zee, waar ze verloren gaan. Als er 's nachts waterfietsen, ligbedden en andere zaken op het strand liggen zijn dat forse obstakels voor de schildpadden. Mensen die overdag nietsvermoedend een parasol in de grond steken of een kuil graven kunnen daarmee een nest vernielen. Jonge schildpadjes worden misleid door het licht van hotels, cafés en discotheken.

Ze rennen de verkeerde kant op en komen om. En voor deze zes centimeter grote diertjes is een waterfiets natuurlijk een niet te passeren hindernis! Schildpadden, hun nesten en hun jongen zijn dus erg kwetsbaar. Daarom zijn ze wettelijk beschermd in de landen waar nog legstranden zijn.

Toeristen en schildpadden

U als toerist wilt natuurlijk graag op het strand liggen. U kunt dus een bedreiging vormen voor de schildpadden. Maar dat hoeft niet! Op sommige legstranden wordt rekening gehouden met de schildpadden. Daar wordt aangegeven welk deel van het strand voor u is en welk deel voor de schildpadden. Ook staan er soms informatieborden met aanwijzingen. Als u zich aan die regels houdt is er geen enkel probleem. Op andere stranden zijn de zaken minder goed geregeld. Er is geen stuk strand afgeschermd en hotels laten allerlei zaken 's nachts op het strand slingeren. Ook hier kunt u de schildpadden helpen! U kunt deze stranden mijden. Zoek contact met de plaatselijke natuurbescherming. Die heeft vaak informatiestands. U kunt hun werk steunen door informatie te vragen en verder te verspreiden. U kunt hen vragen naar stranden waar geen schildpadden komen of een strand waar rekening wordt gehouden met deze dieren. Ook kunt u hoteleigenaren vragen 's nachts het strand vrij te maken van obstakels.

Doe mee!

In de jaren zestig was het toerisme een belangrijke bedreiging van de schildpadden. Nu kunnen de toeristen de laatste zeeschildpadden redden! Ook u kunt helpen door rekening te houden met de schildpadden. We zetten even een paar zaken op een rijtje.

1 Op het strand

De schildpadden gebruiken de legstranden van mei tot oktober. Volg in die periode de aanwijzingen van de natuurbeschermers op. Soms staat er een rij paaltjes op het strand. Aan de landzijde van de paaltjes liggen de schildpadnesten. Respecteer deze markering en blijf aan de zeezijde! Mijd ongemarkeerde stranden. Als er 's nachts mensen op het strand zijn durven de schildpadden niet aan land te komen. Laat het strand dus 's nachts aan de schildpadden. Overdag is het gemarkeerde gedeelte weer van u!

2 In de zee

Zeeschildpadden zijn trage zwemmers en ondanks hun harde schild erg kwetsbaar. Raak bij het zwemmen en duiken de schildpadden niet aan. Ga niet met snelle motorboten of jetski's varen bij de legstranden. Elk jaar komen veel schildpadden om door botsingen met motorboten.

3 In het dorp

De mening van toeristen legt gewicht in de schaal. Toeristen brengen immers geld binnen! U kunt de zeeschildpadden helpen door de plaatselijke natuurbescherming te steunen. Vertel de eigenaar van uw hotel dat u de bescherming van de zeeschildpad belangrijk vindt!

